

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/79/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114214324
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2114214324.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudcov: JUDr. Janka Benkovičová a Mgr. Matúš Staríček, v právnej veci žalobcov: 1/ H. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXX, 2/ E. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXX, obaja zastúpení: JUDr. Matej Csenky, advokát, Paulínska 17, Trnava proti žalovaným: 1/ Slovenská kancelária poisťovateľov, IČO: 36 062 235, Bajkalská 19B, Bratislava, zastúpený: JUDr. Ladislav Udvaros, advokát, Cukrová 14, Bratislava, 3/ VAMAT-TRANS D.O.O.E.L, Selo Voislavici, 2420 Radovish, Macedónska republika, zastúpený: JUDr. Ing. Kristína Vajliková, advokátka, ul. Biskupa Király a č. 6, Komárno, za účasti intervenienta na strane žalovaného 1/: Osiguruvanje MAKEDONIJA a.d. Skopje - Vienna Insurance Group, so sídlom 11 Oktomvri br. 25, 1000 Skopje, Macedónsko, zastúpený: JUDr. Baltazár Mucska, advokát, Vajnorská 55, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaných 1/, 3/ a intervenienta na strane žalovaného 1/ proti rozsudku Okresného súdu Trnava, č. k. 26C/57/2014-529 zo dňa 25. marca 2021, v časti, v ktorej súd žalobe vyhovel (vo výroku I. a II.) a v časti o náhrade trov konania (vo výroku IV. a V.), takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti (vo výroku I., II., IV. a V.) **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobcom 1/ a 2/ sa voči žalovaným 1/ a 3/ priznáva právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovaných 1/ a 3/ zaviazal zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 20.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Výrokom II. žalovaných 1/ a 3/ zaviazal zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 25.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Výrokom III. súd žalobu vo zvyšku zamietol, výrokom IV. žalobcovi 1/ priznal voči žalovaným 1/ a 3/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, výrokom V. žalobcovi 2/ priznal voči žalovaným 1/ a 3/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, výrokom VI. štátu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Súd rozsudok po citovaní § 11 a § 13 ods. 1, 2 a 3, § 822, § 823, § 100 ods. 1, § 101, § 106 ods. 1, § 415, § 420 ods. 1, 2, § 427 ods. 1, § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej iba „OZ“), § 4 ods. 1, § 2 písm. e), § 15, § 16 ods. 1, 3 písm. a), § 24 ods. 2 písm. d), 3, 5 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu 10.12.2021 a § 9 ods. 1, § 137 ods. 2 písm. c) zák. č. 8/2009 z.z. o cestnej premávke v znení k 10.12.2012 vecne odôvodnil tým,

že mal vykonaným dokazovaním preukázané, že T. R. (pôvodne žalovaný 2/) dňa 10.12.2012 v čase približne o 19:57 hod. na ceste 1/61 na 66,16 km v úseku medzi obcami J. a A. viedol ako vodič nákladné motorové vozidlo značky Volvo, evidenčné číslo ŠT-724-IM s návesom značky KOEGEL, evidenčné číslo ŠT-713-IM, smerom od obce Madunice na mesto Trnava, kde pred vchádzaním do križovatky cesty 1/61 a príjazdovej cesty od mesta Leopoldov v miernej pravotočivej zákrute prešiel s vozidlom do protismernej časti vozovky, v ktorom prednou časťou vozidla narazil do tam idúceho motorového vozidla značky Opel Tigra, evidenčné číslo PN-537 BM, ktoré v tom čase viedla ako vodička dcéra žalobcov E. X., čím uvedeným konaním spôsobil E. X. ťažké zranenia ako početné povrchové poranenia na hlave, trupe i končatinách s krvácaním navonok, zlomeniny kostí dolných končatín a prerušenie väzivového spojenia medzi 1. a 2. stavcom krčnej chrbtice s pomliaždením miechy s následným rozvojom opuchu, ktoré zlyhaním riadiacich a regulačných funkcií centrálnej nervovej sústavy bezprostredne viedlo k smrti E. X., pričom svojím konaním porušil ustanovenia § 9 ods. 1, § 137 ods. 2 písm. c/ Zákona č. 812009 Za. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania (porušením dôležitej povinnosti uloženej páchatelovi podľa zákona), čím spáchal prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. hl Trestného zákona. Za uvedený skutok bol žalovaný 2/ odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 2 roky s podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody na skúšobnú dobu v trvaní 4 roky a na trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní 4 roky. Súd poškodených odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. V konaní bolo nesporné, že vlastníkom nákladného motorového vozidla značky Volvo, evidenčné číslo ŠT-724-IM a návesu značky KOEGEL, evidenčné číslo ŠT-713-IM ku dňu dopravnej nehody bol žalovaný 3/ a že žalovaný 3/ mal uzavreté s právnym predchodcom intervenienta ako poisťovateľom povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. značky Volvo, evidenčné číslo ŠT-724-IM a návesu značky KOEGEL, evidenčné číslo ŠT-713-IM a že bol držiteľom zelenej karty, t.j. Medzinárodnej karty automobilového poistenia. Z výpovede žalovaného 2/ mal súd preukázané, že tento je spoločníkom, štatutárnym orgánom a jediným zamestnancom žalovaného 3/.

3. Predmetom nároku žalobcov bol nárok na zaplatenie žalobcovi 1/ sumu 175.000 eur, žalobkyni 2/ sumu 175.000 eur, z titulu nemajetkovej ujmy za zásah do práv na ochranu osobnosti spočívajúci v zásadnom a trvalom obmedzení ich súkromného a rodinného života, ku ktorému došlo neočakávaným a náhlým úmrtím dcéry žalobcov.

4. Žalovaný 2/ ako vodič motorového vozidla bol zamestnancom žalovaného 3/, zároveň bol jeho spoločníkom a štatutárnym orgánom, čo mal súd preukázané z výsluchu žalovaného 2/, ktoré skutkové tvrdenia neboli po jeho výsluchu sporné, k dopravnej nehode došlo v rámci plnenia pracovných povinností u žalovaného 3/, pričom občianskoprávne sankcie podľa § 13 Občianskeho zákonníka postihujú samotnú túto právnickú osobu pri analogickom použití § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 853 Občianskeho zákonníka (por. rozsudok NS ČR 30 Cdo1627/2005). Ustanovenie § 420 ods. 2 obč. zák. dopadá na prípady, kedy konkrétnu činnosť, pri ktorej vznikla škoda, vykonáva právnická či fyzická osoba (podnikateľ) nie sama, ale prostredníctvom iných osôb, ktoré zamestnáva, alebo ich prácu k svojej činnosti využíva. Táto zodpovednosť právnickej či fyzickej osoby sa uplatní nielen v prípadoch, kedy škoda bola spôsobená ich zamestnancom, ale i vtedy, ak bola spôsobená inými osobami, ktoré podnikateľský subjekt použil k svojej činnosti. Priama zodpovednosť toho, kto škodu spôsobil, nastáva len v prípade, že jeho konanie, ktorým bola škoda spôsobená, nespadá do rámca činnosti podnikateľa, pre ktorého prácu vykonal (tzv. exces) (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo 1855/2012). Z uvedeného vyplýva, že žalovaný 2/ v zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka za škodu spôsobenú pri tejto dopravnej nehode nezodpovedá, preto v konaní nie je pasívne vecne legitímovaný. Z tohto dôvodu súd žalobu voči žalovanému 2/ ako nedôvodnú zamietol.

5. Pasívna legitímácia žalovaného 3/ ako prevádzkovateľa dopravy a vlastníka motorového vozidla zn. Volvo, evidenčné číslo ŠT-724-IM a návesu značky KOEGEL, evidenčné číslo ŠT-713-IM, ktorým v čase dopravnej nehody jazdil žalovaný 2/, je daná v zmysle ustanovenia § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku sú udalosť vyvolaná osobitnou povahou dopraveného prostriedku, škoda a príčinná súvislosť medzi danou udalosťou a vznikom škody, ktoré predpoklady boli v konaní preukázané, keď dopravnou nehodou vyvolanou osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla zomrela dcéra žalobcov, v dôsledku čoho vznikla žalobcom nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do ich osobnostných práv, konkrétne do práva na súkromný a rodinný život. Vzhľadom na sprísnenú objektívnu povahu zodpovednosti sa na vznik

zodpovednostného vzťahu nevyžaduje zavinenie. Prevádzkovateľ dopravy preto zásadne zodpovedá bez zreteľa na zavinenie. V prípade spôsobenia nemajetkovej ujmy na osobnostných právach tak ako v prípade škody (majetkovej) spôsobenej osobitnou prevádzkou zodpovedá prevádzkovateľ dopravy, ktorú zodpovednosť treba analogicky vyvodiť z § 853 a § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka.

6. Pasívna legitímácia žalovaného 1/, ktorý má postavenie poisťovateľa žalovaného 3/ (zodpovedného subjektu) a jeho povinnosť zaplatiť uvedenú náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, ods. 3 písm. a), § 24 ods. 2 písm. d), ods. 3, ods. 5 Zákona o PZP. V konaní bolo nesporné, že vlastníkom nákladného motorového vozidla značky Volvo, evidenčné číslo ŠT-724-IM a návesu značky KOEGEL, evidenčné číslo ŠT-713-IM ku dňu dopravnej nehody bol žalovaný 3/, ktorý mal uzavreté s právnym predchodcom intervenienta ako poisťovateľom povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zn. značky Volvo, evidenčné číslo ŠT-724-IM a návesu značky KOEGEL, evidenčné číslo ŠT-713-IM a zároveň že bol držiteľom zelenej karty, t.j. Medzinárodnej karty automobilového poistenia, ktorá predstavuje medzinárodne uznávaný doklad o poistení zodpovednosti z prevádzky motorových vozidiel. Žalovaný 2/ ako vodič cudzozemského motorového vozidla sa pri dopravnej nehode preukázal zelenou kartou platnou na území Slovenskej republiky, preto nebol podľa § 16 ods. 3 písm. a) Zákona o PZP povinný uzavrieť hraničné poistenie a poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou tohto cudzozemského motorového vozidla poskytuje žalovaný 1/.

7. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to vo výške (v tom rozsahu) v akom za škodu zodpovedá poistený škodca, pričom predpokladom vzniku povinnosti poisťovateľa plniť, je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Z poistenia zodpovednosti má poistený právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa § 4 ods. 2 cit. zákona, t. j. uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, o. i. škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (§ 4 ods. 2 písm. a) cit. zákona).

8. Súd sa nestotožnil a argumentáciou žalovaného 1/, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je krytá a nesúvisí s dojednaným povinným zmluvným poistením a teda neexistuje právny titul, na základe ktorého by mal žalovaný 1/ plniť žalobcom nemajetkovú ujmu v peniazoch, preto namietal nedostatok svojej pasívnej legitímácie pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. V danom prípade súd dospel k záveru, že zásah do osobnostných práv žalobcov (do ich práva na súkromný a rodinný život) bol spôsobený pri dopravnej nehode, ktorú zaviniel žalovaný 2/, pri prevádzkovaní dopravy pre žalovaného 3/. Žalovaný 1/ bol poisťovateľom jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Súd dospel k záveru, že žalovaný 1/ je v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy pasívne vecne legitímovaný podľa § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, ods. 3 písm. a), § 24 ods. 2 písm. d), ods. 3, ods. 5 Zákona o PZP. Poistený má v zmysle týchto zákonných ustanovení z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi.

9. Pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v Zákone o PZP. Súd je toho názoru, že pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnou zodpovednosť za škodu ale aj občianskoprávnou zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu zákona č. 381/2001 Z. z. (gramatický výklad), resp. vychádzajúci z ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, mohlo by to znamenať značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich finančnému bankrotu. Zároveň by to mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že pri

insolventnosti zodpovedného subjektu nebude vymožitelná. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely Zákona o PZP tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia.

10. Napokon pri výklade pojmu škoda pre účely Zákona o PZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Predmetný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené teraz platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú tak aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje majetkovú škodu aj nemajetkovú škodu (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).

11. S použitím eurokomformného výkladu pojmov „náhrada škody na zdraví“ v § 4 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 4 a § 15 ods. 1 Zákona o PZP a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel, sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody (ako poškodeným), za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, preto podľa súdu spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti žalovaného 1/ za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona, a preto je aj daná pasívna legitímácia žalovaného 1/ na náhradu tejto nemajetkovej ujmy.

12. Súd poukázal na právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR v rozsudku č. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017, podľa ktorého pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda (použitým v Zákone o PZP). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Pri výklade pojmu škoda nie je možné vychádzať výlučne z gramatického výkladu, ale z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, nakoľko zodpovednostný zákon bol výsledkom transpozície smerníc EÚ a komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu. Najvyšší súd zároveň poukázal na uznesenie ÚS III. ÚS 666/2016, podľa ktorého pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej novej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Najvyšší súd konštatoval, že takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy 1/ krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a 2/ tzv. pasívnej legitímácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.

13. Na základe zisteného skutkového stavu a citovaných zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej žalovaným 2/ došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov 1/ a 2/ tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, keď ochudobnenie žalobcov v citovej oblasti je

nenapraviteľné. V danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, ktorého súčasťou je i rodinný život, kedy z objektívneho pohľadu je strata jedného z členov tohto spoločenstva celkom neodčiniteľnou ujmom, ktorá dopadá na zostávajúcich členov rodiny, takže primeraným zadosťučinením v danom prípade je i náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno naplňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostala osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.

14. V danej veci v dôsledku tragickej smrti dcéry žalobcov následkom dopravnej nehody došlo k nesmierne závažnej ujme, spočívajúcej v strate jedinej dcéry, čím sú žalobcovia do budúcnosti ochudobnení o rodinný život a táto spočíva aj v citovej strate, keď žalobcovia smrťou dcéry stratili jej lásku a radosť s ňou prežívanú. Zároveň utrpeli citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku zo smrti milovanej osoby. Uvedené mal súd preukázané z výsluchu žalobcov 1/ a 2/ a svedkýň E. M. a M. X..

15. V danom prípade má súd za to, že nie je potrebné preukazovať, že došlo k zníženiu dôstojnosti alebo vážnosti žalobcov v spoločnosti, pretože to nie je obligatórnou podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri zásahu do práva na ochranu osobnosti, spočívajúcom v narušení súkromného a rodinného života. Jediným predpokladom je, že primerané zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka je nepostačujúce, následok spočívajúci v znížení vážnosti osoby v spoločnosti je v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka uvedený len príkladom a nevzťahuje sa na zásahy do súkromného alebo rodinného života fyzickej osoby. Neoprávnený zásah do práva na súkromie totiž nemusí vždy vyvolať zníženie vážnosti alebo dôstojnosti dotknutej fyzickej osoby v spoločnosti. Porušenie práva na súkromie treba odlišovať od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch pri neoprávnenom zásahu do súkromného a rodinného života je existencia závažnej ujmy, teda takej, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za značnú. V danom prípade došlo protiprávnym konaním žalovaného 2/, za ktoré bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Piešťany č.k. 1T/80/2013 zo dňa 18.09.2013 k nezvratnému a závažnému následku spočívajúcemu v smrti dcéry žalobcov, keď títo prišli o možnosť zachovávať s ňou sociálne a citové väzby, utrpeli i citovú traumou. Citová, morálna a sociálna ujma žalobcov bola v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného 2/. Žalovaný 2/ svojím protiprávnym konaním spočívajúcim v nerešpektovaní zákona o pozemných komunikáciách zasiahol do osobnostných práv žalobcov, a to do ich práva na súkromný a rodinný život. Ide o tak závažný zásah do práva na ochranu ich osobnosti, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nie je postačujúca, preto sú dané predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Je nepochybné, že ujmu, ktorá žalobcom vznikla, by na ich mieste každá iná osoba považovala za ujmu objektívne závažnú.

16. Určenie výšky peňažnej náhrady v prípade splnenia podmienok ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, je predmetom voľnej úvahy súdu, zákon nestanovuje ani len rámcové čiastky pre odškodnenie. Súd pri svojom rozhodovaní o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z kritérií uvedených v ustanovení § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, t. j. jednak zo závažnosti vzniknutej ujmy a jednak z okolností, za ktorých došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti. Určujúcimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia sú pritom atribúty primeranosti a proporcionalita.

17. Pri posudzovaní závažnosti vzniknutej ujmy súd vychádzal z výsluchu žalobcov 1/ a 2/, z ktorých mal preukázané, že žalobcovia mali s dcérou vybudovaný výnimočný vzťah, bola ich jediným dieťaťom, o ktoré sa niekoľko rokov snažili, od malička jej venovali veľmi veľa času, denne ju vozili na tréningy plávania a ako rodina trávili spolu veľa času. S dcérou precestovali mnoho krajín, umožnili jej študovať

rok v USA. Ich dcéra sa však vrátila na Slovensko, k rodičom, s ktorými v čase dopravnej nehody bývala v spoločnej domácnosti. Dcéra študovala na vysokej škole a žalobcovia sa tešili, že v budúcnosti budú mať vnúčatá. Žalobcovia mali s dcérou veľmi blízky vzťah, dobre si rozumeli. Uvedené pri výsluchu potvrdili aj svedkyne E. M. a M. X.. Z výsluchu žalobcov mal súd ďalej preukázané, že smrťou dcéry sa ich rodinný život zmenil, žalobcovia stratili zmysel života. Žalobcovia nečakane prišli o svoje jediné dieťa, keď okrem E. iné dieťa nemali a dodnes ani nemajú. Zo spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 6Pc/1/2017 mal súd preukázané, že manželstvo žalobcov po smrti dcéry nadobudlo formálnu podobu, stratilo spoločenskú úlohu, smrť dcéry poznačila spolužitie manželov, citeľne to oslabilo ich citové väzby, vytratila sa medzi nimi citová náklonnosť, z manželstva sa stal formálny zväzok, manželstvo sa postupne rozpadlo a súd ich manželstvo rozviedol. Z výsluchu žalobcu 1/ mal súd preukázané, že po smrti dcéry boli medzi žalobcami neustále výčitky a hádky, ovplyvnilo to aj ich vzťah, chýbala im rodina. Z výsluchu žalobkyne 2/ mal súd preukázané, že dôvodom rozpadu manželstva boli hlavne hádky a spory medzi nimi, prehadzovali si tú vinu a stratu jeden na druhého, celý vzťah bol narušený a nemalo to význam umelo ho držať. Skutočnosť, že príčinou rozpadu manželstva bola smrť dcéry žalobcov potvrdili aj svedkyne E. M. a M. X.. K tvrdeniu žalovaného 3/, že rozpad manželstva nesúvisí s úmrtím dcéry, ale s nadviazaním iného pomeru žalobcu 1/ s inou ženou, súd uvádza, že žalovaný 3/ toto svoje tvrdenie nepreukázal, pričom táto skutočnosť nevplynula ani zo spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 6Pc/1/2017 a ani z výsluchu žalobcov 1/ a 2/, ani z výsluchu svedkýň. Smrť jedinej dcéry bola pre nich silným negatívnym zážitkom, šokom, utrpeli silnú citovú ujmu spočívajúcu v neprijemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva, dodnes túto stratu neprekonali a stratili zmysel svojho života. V konaní nebolo sporné ani to, že žalobcovia neboli hmotne závislí na svojej dcére, práve naopak, dcéru finančne podporovali, nakoľko študovala na vysokej škole. Ku dňu dopravnej nehody však žili v spoločnej domácnosti a boli plne fungujúcou rodinou.

18. Z výsluchu žalobcu 1/ mal súd preukázané, že po smrti dcéry pre neho nastal koniec sveta, mal nechúť do života, psychicky bol na dne a riešil to alkoholom. Odbornú pomoc nevyhľadal. Dusil to v sebe, obmedzil všetky kontakty, aj susedov. Žalobca 1/ nemal záujem pracovať, ďalej nevykonával svoju prácu, živnosť nezrušil, len prestal robiť, vyrába náhrobné doplnky na cintoríny. Po nehode v marci začali tlaky, že sa musia pozviechať, tak začal pomaly robiť a robí stále. Po nehode začal mať problémy so srdcom, riešil to s kardiológom. Žalobca 1/ chcel mať vnúčatá a užívať si ich, už ich mať nebude.

19. Z výsluchu žalobkyne 2/ mal súd preukázané, že jej vzťah k dcére bol ako k jedinej dcére, bol výnimočný. Smrťou dcéry sa všetko sa jej zrútilo. Už v živote sa jej nemôže stať nič horšie ako prísť o vlastnú dcéru. Po dopravnej nehode prešla žalobkyňa fázami, najprv šok, potom odmietanie, potom nejaké vyrovnanie, zmierenie. Žalobkyňa 2/ nevedela, že človek môže padnúť až do takých depresí a stratiť budúcnosť a predstavu o ďalšom živote. V živote sa s tým nezmieri, učí sa s tým žiť. Hneď po nehode do pohrebu, resp. dva dni po pohrebe má žalobkyňa 2/ okno, mala nasadené lieky. Obvodná lekárka jej predpísala antidepresíva Xanax, psychiatrička jej odporučila liečbu u nich, ale žalobkyňa ju odmietla. Žalobkyňa 2/ mala výčitky, malo to dominový efekt, s manželom sa rozviedli, takže nemá ani rodinu. Manžel si zobral spoločnú firmu, musela si nájsť nové zamestnanie. Po predmetnej nehode nepracovala 3 roky. Žalobkyňa mala 50 rokov a nemá nič, nemá dcéru, nemá budúcnosť, čo sa týka vnúčat. Fungovali ako rodina, budúcnosť so svojou dcérou si žalobkyňa predstavovala tak, že budú mať vnúčatá a keď budú starší, budú mať niekoho, kto s nimi pôjde k doktorovi, kto sa o nich postará. Stalo sa to pred Vianocami, keď rodiny zasadať k stolu a oni tam budú sedieť do konca života sami. Predtým mali partiu, chodili von, zasmiali sa, potom sa uzavreli, nič ju nebavilo, nechcela nikoho vidieť, po nehode sa im kamaráti začali vyhýbať, lebo nevedeli, čo sa spýtať. Z výsluchu žalobkyne 2/ mal súd napokon preukázané, že žalobkyňa 2/ zostala sama, žalobca 1/ si našiel partnerku s dieťaťom.

20. Z výsluchu svedkyne M. X. mal súd preukázané, že žalobcovia niesli smrť dcéry veľmi ťažko, každý sa s tou bolesťou vyrovnával sám, prestali medzi sebou komunikovať, vôbec neboli v kontakte s okolitým svetom, inými známymi, nechodili na kultúrne podujatia, im sa ako keby skončil život, nemajú ani Vianoce. Z výsluchu svedkyne E. M. mal súd preukázané, smrťou dcéry žalobcovia strašne trpeli, bolo to pre nich veľmi ťažké, prežívali to veľmi zle, nevedeli ako sa majú oni medzi sebou správať. Následne sa doslova uzatvorili, nepoznali ani priateľov, známych, zostali uzavretí. Žalobkyňa 2/ to tak ťažko znášala, že si svedkyňa myslí, že si chcela až siahnuť na život, bolo to tak ťažké pre ňu.

21. Žalobca 1/ pri výsluchu vysvetlil, že v liste, ktorý žalobcovia zaslali na prokuratúru, uviedli, že vodičovi odpustili a nech mu aj Pán Boh odpustí. List napísali preto, lebo sú vedení duchovne a keď zničil život im, zničil by ho však aj sebe, keby ho zavreli na 10 rokov, preto by mal zarábať a starať sa o rodinu.

Z uvedeného nevyplýva tvrdenie žalovaného 3/, že žalobca 1/ nepociťoval stratu svojej dcéry tak, ako to opisoval na pojednávaní.

22. Nemajetková ujma je kategóriou čisto subjektívnou, ktorú je možné preukázať iba so značnými obtiažami, a preto vo svojej podstate súd neposudzuje formu a rozsah odškodnenia podľa toho ako sa poškodený cítil, ale či mal vzhľadom na všetky okolnosti dôvod cítiť sa byť na nehmotných hodnotách poškodený. Ide o psychickú kategóriu, ktorej hĺbka a rozsah sú ako rozhodné skutočnosti náročne preukázateľné. Aj preto by tiež bolo nadbytočné zisťovať ich prostredníctvom výsluchu účastníka (uznesenie NS ČR sp. zn. 30 Cdo 3007/2010 z 31.8.2011). Tieto úvahy v konečnom dôsledku v právnej praxi vyústili do záveru, že vznik nemajetkovej ujmy nie je potrebné dokazovať v situáciách, kedy je zjavné, že by rovnakú ujmu utrpela akákoľvek osoba, ktorá by bola danou skutočnosťou postihnutá a šlo by teda o notoriету, ktorú dokazovať netreba (rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 2555/2010 zo dňa 15.3.2012). Vo vzťahu k takejto objektívnej spôsobilosti smrti človeka postihnúť nemajetkové hodnoty najbližších osôb sa v aplikačnej praxi ustálilo, že smrť najbližších osôb, najmä však manžela, detí, rodičov a súrodencov vždy negatívne a závažne ovplyvňuje rodinný a súkromný život pozostalých, a nakoľko je táto strata neodčiniteľná, primeraným prostriedkom obrany proti takémuto neoprávnenému zásahu je relatívna satisfakcia (rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 2951/2004 zo dňa 15.7.2005).

23. Objektívne vzaté strata dieťaťa vždy negatívne ovplyvňuje osobný život rodiča a výrazne zasahuje do jeho súkromného a rodinného života. Dopad smrti dieťaťa pre rodiča je najintenzívnejší v prípadoch, keď spolu žili v bezproblémovom rodinnom zväzku v spoločnej domácnosti, strata dieťaťa takmer na prahu jeho dospelosti, kedy je už jeho fyzický vývoj takmer ukončený a sú zrejmé tiež jasné kontúry jeho osobnosti, kedy má dieťa najvšestrannejšie záujmy, profiluje sa jeho miesto v rodine a v spoločnosti, a kedy obrazne povedané sa začínajú rodičom vracaať plody ich starostlivosti, je pre rodiča snáď najťažší (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/537/2016 zo dňa 13.06.2018).

24. Z výsluchu žalobcov a svedkýň bolo preukázané, že v danom prípade došlo v dôsledku neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobcov k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb, vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu žalobcov so zomrelou dcérou. Táto intenzita bola daná tým, že išlo o jedinú dcéru žalobcov, ktorá s nimi žila v spoločnej domácnosti. Žalobcovia s dcérou tvorili plne fungujúcu rodinu, s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Okrem psychickej bolesti, sú žalobcovia zasiahnutí stratou osoby, ktorá by sa o nich starala a v budúcnosti. Pri určení výšky peňažnej náhrady súd predovšetkým prihliadal na nenapraviteľný následok, ktorý vznikol v dôsledku smrti dcéry žalobcov.

25. Súd ďalej pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalovaný 2/ zavinil dopravnú nehodu, bol právoplatne odsúdený za prečin usmrtenia a bol mu uložený podmienkový trest odňatia slobody a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá. Na strane žalovaného 2/ tak nešlo o úmyselný trestný čin, ale išlo o nebanlivostný prečin úmrtia, ktorý však spáchal závažnejším spôsobom konania (porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona). Dopravnú nehodu zavinil výlučne žalovaný 2/, v konaní nebolo tvrdené ani preukázané spoluzavinenie dcéry žalobcov. Zároveň súd zohľadnil aj postoj žalovaného 2/ voči žalobcom, keď žalovaný 2/ sa ospravedlnil žalobcom listom zo dňa 31.01.2013 (založený v trestnom spise), v ktorom žiadal, aby sa na jeho osobu nehnevali, odpustili mu a zároveň sa týmto dopisom za celé svoje konanie ospravedlnil.

26. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že smrťou dcéry došlo k veľmi závažnému neoprávnenému zásahu do práva na ochranu ich osobnosti, ktorý spočíva v obmedzení súkromného a rodinného života, kedy smrťou dcéry stratili navždy možnosť viesť s dcérou rodinný a súkromný život, pričom trauma rodičov zo smrti dieťaťa je neodstrániteľná. Táto udalosť zanechala v živote žalobcov trvalé následky, nezvratne zasiahla do ich života, čím sú obaja ochudobnení, pričom ide o nenapraviteľný stav a náprava následkov podľa § 13 ods. 1 OZ je nedostačujúca. Náhrada nemajetkovej ujmy nepredstavuje náhradu za život dcéry, nakoľko ľudský život nemožno oceniť peniazmi, ale slúži len na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy.

27. Následky smrti dcéry v živote žalobkyne 2/ súd posúdil ako závažnejšie ako u žalobcu 1/, ktorý po smrti dcéry odbornú pomoc nevyhľadal, po rozpade manželstva si ponechal rodinnú firmu a našiel si partnerku s dieťaťom. Na rozdiel od neho žalobkyňa 2/ vyhľadala odbornú pomoc obvodného lekára a psychiatra, brala antidepresíva Xanax, tri roky nepracovala, po rozpade manželstva si musela hľadať

novú prácu a doposiaľ žije sama, na čo súd prihliadol pri určení výšky nemajetkovej ujmy a žalovaným 1/ a 3/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 20.000 eur a žalobkyni 2/ sumu 25.000 eur, keď zároveň súd vychádzal z obdobných rozhodnutí súdov a takto určenú výšku nemajetkovej ujmy považoval za primeranú (rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/264/2017, ktorým bola priznaná matke náhrada nemajetkovej ujmy 25.000 eur za smrť 23. ročnej dcéry zrazenej na priechode pre chodcov žijúcej spolu s matkou, rozsudok Krajského súdu v Trnave č.k. 24Co/479/2012 zo dňa 13.11.2013, ktorým bola priznaná otcovi náhrada nemajetkovej ujmy 25.000 eur za smrť 18. ročného syna zrazeného na diaľnici v strednej opitosti, rozsudok Krajského súdu v Poprade sp. zn. 17Co/212/2015, ktorým bola priznaná matke a otcovi náhrada nemajetkovej ujmy každému v sume 20.000 eur za smrť plnoletého syna zrazeného vodičom bez oprávnenia, rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/176/2016, ktorým bola priznaná matke náhrada nemajetkovej ujmy 20.000 eur za smrť plnoletého syna pri náraze do stojaceho vozidla). Vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcov ako nedôvodnú zamietol.

28. Žalovaní tvrdili, že súdy priznávajú náhradu nemajetkovej ujmy v nižších sumách, ako priznal súd v tomto konaní, k čomu súd uviedol, že vyššie citované rozhodnutia uvedené súdom sú skutkovo najbližšie prejednávanej veci, pričom v súdnych rozhodnutiach, v ktorých súdy priznali nižšie sumy napr. od 16.500 eur do 15.500 eur (napr. rozsudok Krajského súdu v Poprade sp. zn. 10Co/5/2018, rozsudok Krajského súdu v Poprade sp. zn. 17Co/149/2017, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/165/2017, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/21/2018), boli zohľadnené skutočnosti ako spoluzavinenie plnoletého dieťaťa, ako aj to, že plnoleté dieťa nebývalo v spoločnej domácnosti s rodičmi a že sa nejednalo o smrť jediného dieťaťa, preto súd v prejednávanej veci priznal náhradu nemajetkovej ujmy po zohľadnení uvedených skutočností vo vyššej sume.

29. Takto určená výška nemajetkovej ujmy spĺňa požiadavku účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, keď v danom prípade nemajetková ujma nepredstavuje finančnú kompenzáciu straty dcéry, nakoľko stratu ľudského života nemožno vyjadriť peniazmi, avšak aspoň čiastočne môže zmierniť bolesť a útrapy žalobcov spôsobené smrťou dcéry a zároveň nebude nezneužitím tohto právneho prostriedku na neprípustné obohatenie sa žalobcov. Súdom priznaná nemajetková ujma rovnako spĺňa požiadavku proporcionality a nebude pôsobiť na žalovaných 1/ a 3/ likvidačne.

30. Intervenient v konaní namietal, že žalobcovia si predmetný nárok uplatnili z dôvodu, že trest vymeraný žalovanému 2/ za jeho konanie nemožno považovať za primerané zadosťučinenie za zásah do osobnostných práva žalobcov a to práva na súkromie. Zo žaloby žalobcov, ako aj z ich výsluchu však vyplýva, že toto nebol jediný dôvod uplatnenia tohto nároku na súde, ale svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy si uplatnili aj z iných dôvodov, a to z dôvodu zmiernenia bolesti a útrap žalobcov spôsobených smrťou dcéry, z ktorého dôvodu súd priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy.

31. Žalovaný 1/ a intervenient žiadali žalobu žalobcu 1/ zamietnuť z dôvodu, že tento na pojednávaní uviedol, že požadovaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je suma, ktorú do dcéry investovali počas jej života. Žalobcovia v žalobe však uviedli, že vyčíslenie nemajetkovej ujmy je len orientačné a ani prípadné nahradenie tejto ujmy finančnou kompenzáciou v požadovanej výške nemôže v žiadnom prípade zhojiť tú bolesť, ktorou žalobcovia trpia v dôsledku úmrtia svojej jedinej dcéry. Suma, ktorú žalobcovia uplatňujú z titulu nemajetkovej ujmy je výsledkom ich duševného a psychického stavu, vnútorných pocitov, pocitov bezmocnosti, ale nikdy v skutočnosti nenahradí stratu ich jedinej milovanej dcéry a nemajetková ujma nepredstavuje finančnú kompenzáciu straty dcéry, nakoľko stratu ľudského života nemožno vyjadriť peniazmi, avšak aspoň čiastočne môže zmierniť útrapy žalobcov spôsobené neoprávneným zásahom žalovaného 2/ do osobnostného práva žalobcov na ochranu súkromia. Z odôvodnenia žaloby jednoznačne vyplýva, že žalobcovia sa domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a nie náhrady škody, preto v žalobe neuviedli presný spôsob výpočtu požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, keď toto v prípade náhrady nemajetkovej ujmy je objektívne nemožné a je výlučne na úvahe súdu stanoviť jej výšku.

32. Poškodený má neobmedzený priamy nárok na plnenie voči poisťiteľovi a môže priamo od neho požadovať náhradu nemajetkovej ujmy. Zároveň si môže uplatňovať náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú prevádzkou motorového vozidla aj od poisteného. Môže svoj nárok uplatniť buď samostatne voči každému, alebo spoločne žiadať plnenie aj proti poisťiteľovi aj proti poistenému, pričom plnenie môže dostať len raz, preto poškodený má nárok na plnenie proti dvom subjektom, avšak z iného

právneho dôvodu. Žalovaní potom majú postavenie samostatných spoločníkov, nevzniká medzi nimi solidarita a jedným rozhodnutím môže byť každý z nich zaviazaný na splnenie celého dluhu žalobcovi 1/ a 2/, avšak vo výroku rozhodnutia musí byť vymedzený ich vzájomný vzťah tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého.

33. Žalovanému 1/ a žalovanému 3/ súd uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 20.000 eur a žalobkyni 2/ sumu 25.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. V prípade plurality zodpovedných subjektov na náhradu nemajetkovej ujmy, ak poškodení mali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči zodpovednému subjektu a na totožné plnenie súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi a proti prevádzateľovi vozidla, nebolo možné uložiť žalovaným povinnosť solidárneho plnenia (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 499/2002, sp. zn. 25 Cdo 2464/2000).

34. Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy k takémuto zásahu došlo. V prejednávanej veci bolo preukázané, že neoprávneným konaním žalovaného v rade 2 bolo zasiahnuté do práva na súkromie a rodinný život žalobcov. Zásah do práv žalobcov nastal momentom smrti ich dcéry, t.j. dňa 10.12.2012, žalobcovia mohli svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať prvýkrát 11.12.2012. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila 11.12.2015. Žalobcovia podali žalobu na súde dňa 27.05.2014 a domáhali sa voči žalovaným 1/ až 3/ zaplataenia spoločne a nerozdielne sumy 350.000 eur. Žalobcovia teda v žalobe žiadali, aby žalovaní 1/ až 3/ boli zaviazaní plniť dlh spoločne a nerozdielne, pričom spôsob prijatia dlhu na strane žalobcov uvedený nebol, preto sa takto určené spoločné právo považuje bez ďalšieho za delené, keď žalobcovia mali od počiatku postavenie samostatných procesných spoločníkov. Následne podaním doručeným súdu dňa 07.11.2017 zmenili žalobcovia žalobu a žiadali uložiť žalovaným 1/ až 3/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 175.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného a zároveň žiadali uložiť žalovaným 1/ až 3/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 175.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Vzhľadom, na to, že žalobcovia zmenou žaloby upresnili len spôsob prijatia pohľadávky žalobcami a zmenili spôsob zaviazania žalovaných na plnenie dlhu, pričom žalobcovia si zmenenou žalobou neuplatnili nový nárok ani nežiadali priznať viac, považoval súd vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaných za nedôvodnú.

35. O náhrade trov konania žalobcov 1/ a 2/ rozhodol súd podľa pomeru úspechu strán sporu tak, že žalobca 1/ a aj žalobkyňa 2/, ktorí boli v konaní vo vzťahu k žalovaným 1/ a 3/ úspešní, majú voči žalovaným 1/ a 3/, nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalobcovia 1/ a 2/ boli plne procesne úspešní, nakoľko mali úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto ich procesného úspechu, závisela výučne od úvahy súdu, ktorú žalobcovia nemohli nijako predvídať. Preto majú žalobcovia nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Súd zároveň poukazuje na § 10 ods. 8 zákona č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

36. O náhrade trov konania štátu, ktoré štátu vznikli zaplatením odmeny súdnemu prekladateľovi za preklad písomností do jazyka macedónskeho pre žalovaného 2/ a 3/, rozhodol súd tak, že štátu sa nárok na náhradu trov konania nepriznáva, nakoľko v zmysle § 155 ods. 2 CSP trovy spojené s tým, že strana koná v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie, znáša štát.

37. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný 1/ v rozsahu výroku, ktorým ho súd zaviazal na náhradu nemajetkovej ujmy a v časti o trovách konania. I napriek stanovisku odvolacieho súdu v predmetnej veci v súvislosti s pasívnou legitimáciou žalovaného 1/, ako aj aplikovateľnosťou ZPZP na uplatnený nárok žalobcov, prezentovaných v uznesení čis.: 23Co/124/2018 zo dňa 30.4.2019 si dovoľuje opätovne poukázať na nasledovné:

38. Súd prvej inštancie sa v tejto súvislosti nevysporiadal so stanoviskom Najvyššieho súdu SR, prezentovaným v uznesení vo veci 8 Cdo 219/2016 zo dňa 15. mája 2017, na ktoré sme v priebehu konania poukázali a ktoré obsahuje však zásadný názor v danej veci:

„Z § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. vyplýva, že toto poistenie nepokrýva uvedený druh nemajetkovej ujmy, ale kryje iba „škodu na zdraví“, pričom škodu na zdraví a nároky spôsobené zásahom do osobnostných práv Občiansky zákonník striktné od seba odlišuje (viď § 13 ods. 2 a § 16 Občianskeho zákonníka na jednej strane a § 444 a nasl. Občianskeho zákonníka na druhej strane).“

V tomto stanovisku je zhmotnené zásadné protirečenie, ktoré je zároveň základom jeho v konaní už predloženého stanoviska v súvislosti s namietaným nedostatkom pasívnej legitímácie - žalovaného 1/.

39. Napadnutý rozsudok vo svojom odôvodnení v bode 73. vychádza z premisy, že je v postavení poistiteľa žalovaného 3/ (zodpovedného subjektu), pričom svoje stanovisko „vysvetľuje“ iba púhym odkazom na ustanovenia ZPZP.

40. Navyše, v bode 74. odôvodnenia vychádza výlučne z kontextu ZPZP, keď cituje ustanovenie §-u 4 ods. 2 písm. a) tohto zákona.

41. Až v bode 75. odôvodnenia sa bez ďalšieho uvádza: „žalovaný 1/ bol poisťovateľom zodpovednosti žalovaného 3/ za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, a súd dospel k záveru, že žalovaný 1/ je v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy pasívne vecne legitímovaný podľa § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, ods. 3 písm. a), § 24 ods. 2 písm. d), ods. 3, ods. 5 ZPZP“.

42. Vzhľadom na tieto diskrepancie i naďalej zastáva názor, že jeho pasívna legitímácia v tomto spore nie je daná a z tohto dôvodu sa domáha zamietnutia žaloby voči nemu v celom rozsahu.

43. Je nesporné, že priznaná výška je závislá na úvahe súdu a nemá žiadne numericky stanovené hranice a že určujúcimi parametrami sú atribúty primeranosti a proporcionality. Ak z úst žalobcov v priebehu konania odznelo, že trest uložený žalovanému 2/ považujú za nedostatočný z pohľadu utrpenej ujmy, ako aj to, že pôvodné vyčíslenie ich nároku bolo ekvivalentom vynaložených nákladov na výchovu a vzdelanie ich dcéry, tieto skutočnosti mali byť napadnutým rozsudkom náležite vyhodnotené, čo podľa jeho názoru v bode 104. odôvodnenia rozsudku však svoje vyjadrenie nenašlo.

44. Aj v súčasnosti je prax slovenských súdov značne rozdielna, a je nútený poukázať i na také rozhodnutia, ktoré priznávali nižšie sumy, než je tomu v prejednávanej veci. Okrem už v priebehu konania uvádzaných poukázal na niekoľko ďalších rozhodnutí z posledného obdobia.

45. Vo veci 4C/77/2019 Okresného súdu Trebišov, bola priznaná náhrada po 10.000.-eur, pričom maloletej (7ročnej) dcére nebohého suma 20.000.- eur, vo veci 19Co/91/2019 Krajského súdu Prešov v súvislosti s rozsudkom Okresného súdu Svidník č. k. 7C/131/2016 boli priznané sumy po 15.000.- eur, resp. 10.000.- eur, vo veci 18Co/67/2018 Krajského súdu Prešov boli priznané sumy po 13.277.- eur. Vo veci 6C/22/2018 Okresného súdu Pezinok bola priznaná náhrada vo výške 2.500.-, 2.000.- a 1.000.- eur s prihliadnutím na menej intenzívne vzťahy pozostalých s nebohou poškodenou. V súvislosti s týmto rozhodnutím je potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že konajúci súd v odôvodnení daného rozsudku analyzoval viac ako 10 rôznych rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, v ktorých výšky priznanej náhrady bola nižšia, než je tomu v prejednávanej veci.

46. Poznamenáva, že rodinné väzby poškodených a pozostalých boli obdobné situácii v prejednávanej veci. V prvom z vyššie uvedených prípadov ide v osobe piatich žalobcov o rodičov, bratov a syna nebohého poškodeného. V ďalšej veci nebohý poškodený bol synom, resp. bratom žalobcov. V nasledujúcom prípade v osobe nebohej poškodenej ide o matku, resp. manželku žalobcov. V posledne citovanej veci ide v osobách žalobcov o synov, resp. vnučky nebohej poškodenej.

47. Na základe týchto príkladov z aktuálnej slovenskej praxe je teda možné dospieť k záveru, že v predmetnej veci priznané náhrady za utrpenú nemajetkovú ujmu sú vyššie, a to podstatnou mierou. Je nesporné, že merať mieru prežívanej traumy je veľmi ťažké a ešte ťažšie jej „náhradu“ vyjadriť v peniazoch, ale ak máme pred sebou i vyššie uvedený atribút primeranosti, tieto sumy sa javia byť nadnesené. V tomto smere považuje za potrebné prehodnotiť prístup súdu prvej inštancie a v rámci odvolacieho konania (alternatívne) zmeniť napadnutý rozsudok tak, že súd prizná podstatne nižšie sumy,

ako boli priznané napadnutým rozsudkom. S poukazom na všetky vyššie uvedené okolnosti sa ale predovšetkým domáha zmeny napadnutého rozsudku tak, že súd žalobu voči žalovanému 1/ zamietla a zaväzuje žalobcov k plnej náhrade trov konania.

48. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný 3/ v časti, kde súd zaviazal žalovaného 3/ k náhrade nemajetkovej ujmy a v časti náhrady trov konania z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b) d), f) a h) CSP. Poukázal na zrušujúce Uznesenie odvolacieho súdu č.k. 23Co/124/2018-321 zo dňa 30.4.2019, v ktorom odvolací súd v bode 70 vytkol súdu prvej inštancie, že sa pri určení priznanej výšky nemajetkovej ujmy u žalobcov dôsledne neriadil riadnym zhodnotením jej primeranosti a proporcionality. Odôvodnenie v tom smere považoval odvolací súd za nedostatočné. V bode 72 odôvodnenia odvolací súd uložil povinnosť súdu prvej inštancie opätovne vykonať dokazovanie výsluchom žalobcov na vzájomné vzťahy k dcére a k okolnostiam a následkom dopravnej nehody. Takisto odvolací súd poukázal na postoj žalovaného 2/ a 3/ (ľútosť, ospravedlnenie, atď.) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, jeho majetkové pomery, mieru zavinenia.

49. Podľa názoru súdu v napadnutom rozhodnutí mal za preukázané, že žalovaný 2/ spôsobil smrteľnú dopravnú nehodu dňa 10.12.2012, pri ktorom usmrtil dcéru žalobcov. V konaní bolo nesporné, že vlastníkom nákladného motorového vozidla bol žalovaný 3/.

50. Súd prvej inštancie v bode 91 napadnutého rozhodnutia odôvodňuje posudzovanie závažnosti vzniknutej ujmy. Podľa súdu prvej inštancie dôvodom rozpadu manželstva žalobcov boli neustále hádky a spory medzi nimi, prehadzovali si tú vinu a stratu jeden na druhého. Súd poukázal na spis Okresného súdu Piešťany sp. zn. 6Pc/1/2017, z ktorého súd mal za preukázané dôvody rozpadu manželstva žalobcov, ktorým malo byť úmrtie dcéry. S uvedeným tvrdením nesúhlasí, nakoľko z vykonaného dokazovania, z výsluchu žalobkyne 2/ zo dňa 25.3.2021 vyplýva, že žalobca 1/ si našiel inú rodinu s dieťaťom, a pokračoval v tom nastavení, čo mali pred tým. Z vykonaného dokazovania takisto nevyplynulo, že by obaja žalobcovia boli preukázateľne vyhľadali odbornú pomoc - psychológa alebo psychiatra.

51. Poukazuje na výpoveď žalobkyne 2/, ktorá na pojednávaní dňa 25.3.2021 uviedla, že manžel ju z firmy vyhodil, na otázku mojej právnej zástupkyne uviedla, že s manželom mali spoločnú firmu, riadila Nemcov a Talianov. Uvedené tvrdenia žalobkyne 2/ sa však nezakladajú na pravde, nakoľko z verejne dostupných zdrojov, ktorým je živnostenský register vyplýva, že žalobca 1/ a žalobkyňa 2/ nemali spoločnú firmu. Žalobca od roku 1992 po súčasnosť podniká pod obchodným menom Ján Kostelný NEREZ, IČO: 33 497 036, a žalobkyňa 2/ od roku 1996 podnikala do 08.10.2015 pod obchodným názvom E. X. - NEREZ, IČO: 34 219 021. Z uvedeného je zrejmé, že manželia na jednej adrese podnikali pod rôznym obchodným menom, teda pokiaľ súd prvej inštancie v bode 93 uviedol, že z výsluchu žalobkyne 2/ mal za preukázané, že „manžel si zobral spoločnú firmu, musela si nájsť nové zamestnanie“, je evidentné, že tomu nezodpovedajú listinné dôkazy, a to výpisy z ŽRSR.

52. Súd prvej inštancie v bode 101 odôvodnenia posúdil následky smrti dcéry žalobcov vo vzťahu k žalobkyňi 2/ za závažnejšie práve s poukazom na jej stratu zamestnania (čo však z listinných dôkazov nevyplyva) a z dôvodu, že musela vyhľadať odbornú pomoc, teda psychiatra. Uvedené však vyplýva iba z výpovede žalobkyne 2/, v konaní na preukázanie jej tvrdení neboli predložené žiadne dôkazy (napr. lekárska správa). Podľa jeho názoru súd prvej inštancie nedostatočne podrobil skúmaniu citovú väzbu žalobcov na dcéru.

53. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie vychádzal z obdobných rozhodnutí súdov a takto určenú výšku nemajetkovej ujmy považoval za primeranú (pre žalobcu 1/ 20.000 eur a pre žalobkyňu 2/ 25.000 eur.)

54. V tomto smere poukazuje na iné rozhodnutia všeobecných súdov, konkrétne:

- OS Trebišov, sp. zn. 4C/77/2019,
- OS Pezinok, sp. zn. 6C/22/2018,
- KS Prešov, sp. zn. 18Co/67/2018,

v ktorých v obdobných veciach súdy priznali nižšiu sumu, než v tomto prípade.

55. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia takisto nevyplýva, ako súd skúmal a posúdil pomery na strane toho, kto neoprávnene do práv zasiahol vo všetkých rovinách. Tu treba poukázať na to, že rozhodujúce sú v tomto smere pomery žalovaného 2/, čo však súd ani výsluchom ani iným spôsobom neskúmal napriek tomu, že na to poukázal aj odvolací súd v zrušujúcom uznesení. Majetkové pomery žalovaného 2/ ako vodiča dopravnej nehody, ktorý do práv zasiahol, je potrebné zohľadniť z pohľadu možnosti reálneho uspokojenia priznaných nárokov.

56. Nie je zrejmé, ako súd posúdil aj dopad na psychickú sféru žalovaného 2/, teda pôvodcu zásahu. Súd pri rozhodovaní o nemajetkovej ujmy majú povinnosť sa vysporiadať aj s morálnym zadostučiniením (NSČR 30Cdo/2545/2008).

57. Ako je zrejmé, súd pri svojom rozhodovaní sa zaoberal a riadil iba skutkovými tvrdeniami žalobcov, s jeho námietkami prednesenými v konaní sa nevysporiadal, alebo ich vykladal svojvoľne, v rozpore s vykonaným dokazovaním.

58. Súd prvej inštancie v tejto veci rozhodol v rozpore s výsledkami vykonaného dokazovania a nevykonal dostatočné dokazovanie na okolnosti rozhodujúce pre posúdenie žalobného nároku. Preto je tento rozsudok nezákonný, nezrozumiteľný a nepreskúmateľný. S poukazom na ust. 220 CSP je toho názoru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nespĺňa zákonom dané atribúty na jeho obsah, pretože odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je zmätočné a nepresvedčivé.

59. Je toho názoru, že postupom súdu prvej inštancie došlo k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávnemu právnemu záveru v rozpore s vykonaným dokazovaním. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia považuje za nepresvedčivé, napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, rozporuplný a zmätočný. Týmto odvolaním namieta aj zásah do základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. do práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Navrhuje, aby Krajský súd v Trnave ako príslušný odvolací súd v rozsahu tohto odvolania napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že súd žalobu voči žalovanému 3/ zamieťa a prizná žalovanému 3/ nárok na náhradu trov prvoinštančného konania a odvolacieho konania v plnej výške, alternatívne v rámci odvolacieho konania prizná podstatne nižšie sumy, než ktoré súd prvej inštancie žalobcom v napadnutom rozhodnutí priznal.

60. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie intervenient na strane žalovaného 1/ a to v rozsahu výroku I., II. IV. a V z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Má za to, že konajúci súd nedostatočne zistil skutkový stav a prijal nezákonné rozhodnutie. V konaní sa súd nedokázal vysporiadať s námietkami Intervenienta. Rozsudok tak trpí zásadnými vadami a je právne neudržateľný. Má za to, že rozsudok porušuje aj čl. 2 ods. 2 základných princípov CSP. V konaní naďalej popiera aj existenciu pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1/. Žalobcovia nedokázali osvedčiť riadne všetky skutočnosti odôvodňujúce nimi uplatňovaný nárok - Žalobcovia nedokázali preukázať taký zásah do práva na súkromie, ktorý by odôvodňoval poskytnutie satisfakcie vo forme peňažnej náhrady. Súd prvej inštancie žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnil, ako žalobcovia výpoveďou preukázali tak intenzívny zásah do ich osobnostných práv, ktorý by odôvodňoval priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Z výpovedi v konaní vyplynulo, že išlo o štandardné rodinné vzťahy. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za zásah do osobnostných práv fyzickej osoby, patrí stále iba tej, ktorej konkrétnej fyzickej osobe, ktorá je povinná tento zásah preukázať. Má zato, že v konkrétnych prípadoch nie je úlohou súdu „predvídať“ zásah do osobnostných práv Žalobcov, naopak, je povinnosťou Žalobcov tento zásah a jeho intenzitu preukázať. Súd prvej inštancie sa pri určení priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch u Žalobcov dôsledne neriadil princípmi jej primeranosti a proporcionality.

61. Vzhľadom na jednotlivé kritériá, ktoré je potrebné zohľadniť pri rozhodovaní o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné prijať záver, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy je neprimerane vysoká a nekorešpondujúca okolnostiam prípadu. Odôvodnenie rozsudku považuje za nepresvedčivé, kedy sa v ňom konajúci súd nedokázal vypořadať so všetkými námietkami Žalovaných a Intervenienta. Konajúci súd nesprávne právne vec posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím prijal nezákonný a právne neudržateľný rozsudok.

62. Žalobcovia argumenty zdôvodňujúce uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy smerovali iba k ich vynaloženým prostriedkom, ktoré investovali do aktivít, štúdia a pod. alebo jej dcéry za jej života. Na

tomto mieste považuje za nevyhnutné zdôrazniť tú skutočnosť, že nie je možné zamieňať náhradu nemajetkovej ujmy za kompenzáciu nákladov na pokrytie majetkových potrieb, resp. pokrytie a vynahradenie i nasledujúcich aktivít a nákladov Žalobcov.

63. V konaní o náhradu nemajetkovej ujmy je podstatné zhodnotiť okolnosti samotného prípadu, a to v dvoch základných rovinách ad1/ okolnosti nehody (najmä, nie však výlučne okolnosti na strane pôvodcu zásahu, t. j. vodiča), ad2/ pomery osoby, ktorá do práv zasiahla, t. j. vodiča.

64. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné sa zamerať aj na samotný dopad škodovej udalosti do psychickej sféry na strane pôvodcu zásahu, jeho postoj k samotnej dopravnej nehode, úmysel, trestný postih, snahu o nápravu, oľutovanie, ospravedlnenie sa.

65. V kontexte uvedeného opätovne zdôrazňuje, že súdy jednoznačne považujú aj odsúdenie škodcu za formu satisfakcie, ktorá sa musí prejavovať na priznanej nemajetkovej ujme, resp. jej nepriznaní ako doplnku poskytnutej satisfakcie. Krajský súd v Nitre napr. judikoval: „z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa v 2. rade považuje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za satisfakciu, pretože potrestanie vodiča v trestnom konaní, nepovažuje za primerané zadosťučinenie. S uvedeným sa však odvolací súd nestotožňuje. Potrestanie vodiča je tiež prostriedkom primeraného zadosťučinenia za zásah do práv na ochranu osobnosti. Skutočnosť, že žalobkyňa 2/ nepovažuje trest pre vodiča za dostatočný však nepostačuje na zistenie, že jej vznikla nemajetková ujma, ktorá vzhľadom na intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia vyžaduje náhradu v peniazoch.“ (Rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 25Co/441/2016, zo dňa 28.06.2017).

66. Súdy majú v zmysle judikatúry povinnosť prihliadať na morálne zadosťučinenie: „ je nevyhnutné prihliadnuť k zadosťučineniu, ktoré sa dostalo k poškodenému (event. dostane) vo forme morálneho zadosťučinenia.....“ (Uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky, sp. zn. 30Cdo/2545/2008 zo dňa 10.07.2008).

67. Pri výške je potrebné zohľadniť okolnosti prípadu, ako aj skúmať pomery na strane toho, kto neoprávnene do práv zasiahol vo všetkých rovinách. Zdôrazňuje, že nie sú rozhodujúce pomery Žalovaného 1/ pretože ten nijako do práv Žalobcov nezasiahol a zákon mu nedáva legislatívne možnosti zmiernenia následkov smrti zosnulej ospravedlnením, prejednaním veci a pod. V podobnom duchu sa nesie i stabilná judikatúra, ktorá prijala závery, že majetkové pomery vodiča, ako osoby, ktorá do práv zasiahla, je potrebné zohľadniť nie z pohľadu výšky priznanej satisfakcie, ale z pohľadu možnosti reálneho uspokojenia priznaných nárokov.

68. V súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku: „V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.“ Odôvodnenie rozsudku je dôležitým predpokladom jeho preskúmateľnosti, ktorej skutočnosti prikladá veľký význam v mnohých svojich rozhodnutiach Ústavný súd Slovenskej republiky (II. ÚS 410/06, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04).

69. Konajúci súd sa podľa jeho názoru nesprávne vypořiadal so zásadnými skutočnosťami, a to vo vzťahu k posúdeniu v judikatúre vymedzených kritérií pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Súd nedostatočne skúmal samotnú citovú väzbu.

70. Zastáva názor, že prvostupňový súd v rozpore so zákonom neuviedol aké skutočnosti považoval za preukázané, ktoré za preukázané nepovažoval, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odôvodnenie je teda podľa jeho názoru nepreskúmateľné. Poukazuje na skutočnosť, že vada konania spočívajúca v nedostatočnom odôvodnení rozsudku je v zmysle ustálenej judikatúry vo svojej podstate porušením základného práva účastníka na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. zákona č. 460/2001 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V zmysle

rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Cdo 171/2005 „Podľa judikatúry ESĽP (napr. Ruiz Torija c/a Španielsko z 9.decembra 1994, séria A, č. 303-A), Komisie (napr. stanovisko vo veci E.R.T: c/a Španielsko z roku 1993, sťažnosť č. 18390/91) a Ústavného súdu SR (nález z 12. mája 2004, sp. zn. I. ÚS 226/2003) treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenie súdneho rozhodnutia.“ Vzhľadom na uvedené žiadame odvolací súd, aby predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že súd žalobu voči Žalovanému 1/ zamietla. Žalovaný v rade 1/ a Intervenient majú voči Žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

71. K odvolania žalovaných sa vyjadrili žalobcovia 1/ a 2/. Uviedli, že považujú všetky podané odvolania za nedôvodné v celom rozsahu, nakoľko rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 26C/57/2014 - 529 zo dňa 25.03.2021 je zákonný a vecne správny.

72. Súd prvej inštancie sa dôkladne a podrobne vyjadril v napadnutom rozsudku ku všetkým podstatným okolnostiam prejednávanej veci, v dôsledku čoho je potrebné napadnuté rozhodnutie považovať za preskúmateľné a zákonné. Po dôkladnom oboznámení s obsahom napadnutého rozsudku a po oboznámení s obsahom spisového materiálu nemožno zistiť žiaden dôvod na to, aby sa odvolací súd odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku. Zároveň je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie sa dôkladne vysporiadal aj s vytýkanými nedostatkami svojho pôvodného rozhodnutia, na ktorú poukazoval Krajský súd v Trnave vo svojom uznesení sp. zn. 23Co/124/2018 zo dňa 30.04.2019 (ďalej len „Uznesenie KS TT“). Tieto závery súdu prvej inštancie spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem a príslušnej judikatúry vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výrokov napadnutého rozsudku. Skutočnosti uvádzané žalovanými a intervenientom v podaných odvolaniach sú totožné s argumentmi, ktoré žalovaní namietali počas celého doterajšieho konania pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa tento súd náležite vysporiadal. Podané odvolania neobsahujú žiadne právne relevantné tvrdenia a dôkazy, ktoré by mali ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Napadnutý rozsudok bol vydaný v súlade so zákonom a nie je dôvod na jeho zrušenie alebo zmenu. V rámci konania pred súdom prvej inštancie bol vykonaný dostatok dôkazov a bol zabezpečený dostatok skutkových podkladov, aby mohol súd vo veci rozhodnúť a zároveň nebolo konanie postihnuté takou vadou, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Námietky odvolateľov nie sú spôsobilé ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, neobsahujú žiadne nové skutočnosti ktorými by malo byť preukázané konkrétne porušenie alebo ohrozenie práv odvolateľov, alebo ktoré by preukázali, že neboli splnené podmienky na vydanie napadnutého rozsudku.

73. Nad rámec vyššie uvedeného si žalobcovia dovoľujú uviesť nasledujúce skutočnosti (najmä vo vzťahu k niektorým argumentom uvádzaným v podaných odvolaniach).

74. V odvolaniach bola okrem iného (primárne) napadnutá výška priznanej nemajetkovej ujmy (žalobkyni vo výške 25.000,- Eur, žalobcovi vo výške 20.000,- Eur). V tejto súvislosti žalobcovia poukazujú na skutočnosť, že priznanú výšku nemajetkovej ujmy nemožno v žiadnom prípade považovať za neprimeranú, práve naopak, vzhľadom na charakter a závažnosť zásahu do osobnej sféry žalobcov v dôsledku úmrtia ich jedinej dcéry, sa priznaná náhrada nemajetkovej ujmy javí ako nedostatočná. Napriek tomu však žalobcovia nepodali odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko samotné súdne konanie neovplyvňuje priaznivo na ich psychiku a nechcú zbytočne predlžovať súdne konanie. Na predmetnú dopravnú nehodu by žalobcovia najradšej zabudli. V súvislosti s namietanou výškou priznanej nemajetkovej ujmy žalobcovia poukazujú na skutočnosť, že nie je pravdou, že by sa náhrada nemajetkovej ujmy pohybovala v rozmedzí 5 - 15 tisíc eur. Táto argumentácia žalovaných neobstoí, nakoľko priznaná výška nemajetkovej ujmy závisí vždy na posúdení konkrétnych okolností prípadu. Z praxe súdov však možno poukázať na obdobné prípady dopravných nehôd, kedy súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,- Eur (viď napríklad rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 13C/126/2010). V uvedenom konaní išlo o smrť manželky žalobcu v dôchodkovom veku, pričom v tomto prejednávanom prípade išlo o mladú dcéru žalobcov (19-ročnú), ktorá mala celý život pred sebou (a žalobcovia ako jej rodičia spolu s ňou taktiež). Za daných okolností nemožno v žiadnom prípade považovať náhradu nemajetkovej ujmy za neprimeranú. Ani priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- Eur pre každého zo žalobcov nemôže nahradiť tú obrovskú stratu pre žalobcov, kedy v dôsledku dopravnej nehody prišli o svoju jedinú dcéru, čo sa v konečnom dôsledku podpísalo aj pod rozpad ich manželstva.

75. K otázke pasívnej legitímácie nepovažujú žalobcovia za účelné sa vyjadrovať, keďže s uvedenou otázkou sa podrobne a vyčerpávajúco vysporiadal tak Okresný súd v Trnave, ako aj Krajský súd v Trnave vo svojom uznesení zo dňa 30.04.2019. Ako správne skonštatoval Krajský súd v Trnave, žalobcovia sa dôvodne domáhali náhrady nemajetkovej ujmy i priamo voči žalovanému 1/, ktorý má povinnosť nahradiť nemajetkovú (psychickú) ujmu spôsobenú zásahom do osobnostných práv žalobcov (do ich práva na súkromný a rodinný život) stratou najbližšieho človeka dcéry. Žalobcovia v tomto smere bližšie odkazujú na argumentáciu odvolacieho súdu v bodoch 55. - 63. Uznesenia KS TT. K otázke straty zamestnania žalobkyne žalobcovia považujú za potrebné uviesť, že interpretácia zo strany žalovaných v 2/ a 3/ rade je nesprávna a účelová. Bez ohľadu na to, že táto okolnosť nemá až takú relevanciu pre predmet sporu je potrebné uviesť, že skutočnosť, že žalobkyňa mala platné živnostenské oprávnenie pod obchodným názvom E. X. - NEREZ až do 08.10.2015 neznamena, že na toto živnostenské oprávnenie aj v skutočnosti podnikala. Skutočnosť bola taká, že hlavnú podnikateľskú činnosť žalobcovia vykonávali výlučne pod živnostenským oprávnením H. X. NEREZ. V dôsledku rozvodu manželstva žalobca naďalej podniká pod uvedeným živnostenským oprávnením s tým, že žalobkyňa si našla zamestnania ako dispečerka v Taxi službe.

76. S ohľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti žalobcovia navrhujú Krajskému súdu v Trnave, aby odvolania žalovaných a intervenienta zamietol ako nedôvodné v celom rozsahu a potvrdil rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 26C/57/2014 - 529 zo dňa 25.03.2021.

77. K vyjadreniu žalobcov sa vyjadril intervenient. Uviedol, že zotrváva na všetkých ním uvádzaných tvrdeniach v prvostupňovom konaní, ako aj v odvolacom konaní. Má zato s poukazom na vykonané dokazovanie, že nárok uplatnený Žalobcami je v celom rozsahu nedôvodný a nepreukázaný. Rozhodnutie súdu prvého stupňa považuje za nesprávne a spočívajúce v nesprávnom právnom posúdení veci, kedy sa konajúci súd nedokázal vypoariadať so všetkými námietkami Žalovaných/Intervenienta.

78. Nesúhlasí s tvrdeniami Žalobcov, kedy sa stotožňujú so závermi prvostupňového súdu. Konajúci súd akceptoval vyjadrenia a predložené dôkazy Žalobcov, bez toho, aby ich konfrontoval s argumentmi Žalovaných/Intervenienta a zároveň má za to, že súd nesprávne právne vec posúdil a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, čím prijal nezákonný a právne neudržateľný rozsudok.

79. V konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné primárne skúmať intenzitu vzájomného vzťahu a dopad zásahu do tohto vzťahu. Samotný príbuzenský vzťah nepostačuje na to, aby bolo automaticky prijaté konštatovanie o vzniku nároku na peňažnú satisfakciu, ktorá v zmysle zákona je až následným - doplnkovým spôsobom zadosťučinenia, ak nepostačujú iné morálne formy. Pri ich absencii tohto kritéria tak nemá uplatňovaný nárok Žalobcami právny základ. Intervenient v žiadnom prípade neznižuje intenzitu vzťahu, ktorý mali Žalobcovia so zosnulou dcérou, ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka však upravuje viaceré formy zadosťučinenia, pričom je potrebné zvoliť si takú jeho formu, ktorá je primeraná vzhľadom na okolnosti každého jedného prípadu a postačujúca na relatívnu sanáciu nemajetkovej ujmy vzniknutej neoprávneným zásahom a ktorá tak súčasne bude aj účinná.

80. S poukazom na uvedené má zato, že súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení neunesol bremeno logickým a zrozumiteľným spôsobom vysvetliť a preukázať, prečo bolo v danom prípade odôvodnené priznať Žalobcom tak neprímerane vysokú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z odôvodnenia nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej.

81. Vzhľadom na uvedené žiada odvolací súd, aby predmetné rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že Súd žalobu voči Žalovanému 1/ zamietla. Žalovaný 1/ a Intervenient majú voči Žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

82. K vyjadreniu intervenienta sa vyjadrili žalobcovia. Uviedli, že považujú vyjadrenie intervenienta za nedôvodné v celom rozsahu. Vyjadrenie intervenienta nič nemení na stanovisku žalobcov, podľa ktorého je rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 26C/57/2014 - 529 zo dňa 25.03.2021 zákonný a vecne správny.

83. Podľa názoru intervenienta je odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie nepresvedčivé, kedy sa súd podľa názoru intervenienta nevysporiadal so všetkými jeho námietkami. Žalobcovia sú toho názoru, že súd prvej inštancie sa podrobne vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami žalovaných a intervenienta, pričom však je potrebné podotknúť, že nie je úlohou súdu vyjadriť sa podrobne ku všetkým námietkam procesných strán, ale len k tým, ktoré sú podstatné pre spravodlivé rozhodnutie o predmete sporu. Súd prvej inštancie nepochybne postupoval v súlade so zákonom a ustálenou rozhodovacou praxou, kedy sa podrobne a včerpávajúco vysporiadal so všetkými podstatnými otázkami tohto konania. Súd prvej inštancie postupoval v zmysle právneho názoru Krajského súdu v Trnave, kedy v rozsudku zo dňa 25.03.2021 odstránil všetky nedostatky pôvodného rozsudku, ktoré boli vytýkané v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu.

84. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku jasne vyložil, čoho sa Žalobcovia domáhali, aké skutočnosti tvrdili, aké dôkazy v priebehu konania vykonal, aké boli stanoviská strán sporu, pričom jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Takéto rozhodnutie je potrebné nepochybne hodnotiť ako presvedčivé, t. j. také, ktoré zodpovedá náležitostiam vyžadujúcim ustanovením § 220 ods. 2 CSP.

85. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými stranami sporu, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolania žalovaných a intervenienta na strane žalovaného 1/ nie sú dôvodné.

86. Predmetom nároku žalobcov bol nárok na zaplatenie žalobcovi 1/ sumy 175.000 eur, žalobcovi 2/ sumy 175.000 eur, z titulu nemajetkovej ujmy za zásah do práv na ochranu osobnosti spočívajúci v zásadnom a trvalom obmedzení ich súkromného a rodinného života, ku ktorému došlo neočakávaným a náhlým úmrtím dcéry žalobcov.

87. Súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom vyhovel čiastočne žalobe o zaplatenie nemajetkovej ujmy žalobcom 1/, 2/, ktorým priznal nemajetkovú ujmu vo výške 20.000 eur žalobcovi 1/ a vo výške 25.000 žalobkyni 2/.

88. S prihliadnutím k rozsahu a dôvodom odvolania žalovaných 1/ a 3/ a intervenienta na strane žalovaného 1/ bol predmetom prieskumu odvolacieho súdu výrok I. a II., rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola priznaná žalobcovi 1/ nemajetková ujma vo výške 20.000 eur a žalobkyni 2/ 25.000 eur a výrok IV. a V. o náhrade trov konania. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu nebola časť rozsudku, v ktorej bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, pretože žalobcovia v tejto časti odvolanie nepodali a rozsudok v zamietajúcej časti nadobudol právoplatnosť.

89. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcami uplatneného nároku, a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľom. K veci odvolací súd považuje za potrebné dodať iba nasledovné:

90. Žalovaný 1/, intervenient na strane žalovaného 1/ v odvolaní namietali nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného 1/ a všetci odvolatelia zároveň priznanú nemajetkovú ujmu považovali za neprimerane vysokú.

91. Odvolací súd už vo svojom skoršom rozhodnutí sa vyjadril k otázke pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1/ a potvrdil správnosť záverov súdu prvej inštancie.

92. Súd prvej inštancie správne konštatoval vecnú pasívnu legitímáciu žalovaného 1/ vyplývajúcu z toho, že žalovaný 3/ mal uzavreté s právnym predchodcom intervenienta ako poisťovateľom povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla značky Volvo, evidenčné číslo ŠT-724-IM a návesu značky KOEGEL, evidenčné číslo ŠT-713-IM a že bol držiteľom zelenej karty, t.j. Medzinárodnej karty automobilového poistenia. Žalovaný 1/ je v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy pasívne vecne legitímovaný podľa § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, ods. 3 písm. a), § 24 ods. 2 písm. d), ods. 3, ods. 5 Zákona o PZP. Poistený má v zmysle týchto zákonných ustanovení z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi.

93. Poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou cudzozemského motorového vozidla poskytuje žalovaný 1/ a podľa vyjadrenia žalobcov im takéto plnenie i bolo poskytnuté. Napokon samotný žalovaný 1/ konštatoval, že nakoľko predmetnú dopravnú nehodu spôsobil vodič cudzozemského motorového vozidla, ktorý sa preukázal zelenou kartou platnou na území Slovenskej republiky, poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou tohto cudzozemského motorového vozidla poskytuje Slovenská kancelária poisťovateľov. Predmetom právnej úpravy zákona č. 381/2001 Z.z. je povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla; takto určenému predmetu zodpovedá aj vymedzenie, na koho sa poistenie zodpovednosti vzťahuje (§ 1) a vymedzenie rozsahu poistného krytia (§ 4). Vzťah tohto zákona k všeobecnej právnej úprave vymedzuje § 1 ods. 2; preto, ak zákon č. 381/2001 Z.z. neustanovuje inak, aplikuje sa na právne vzťahy osobitný predpis, za ktorý treba považovať Občiansky zákonník. Vyššie citované ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. vymedzuje rozsah poistného krytia taxatívnym výpočtom prípadov, na ktoré sa vzťahuje. Poistený má podľa § 4 ods. 2 písm. a) tohto zákona právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a náhradu nákladov pri usmrtení, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Zákon č. 381/2001 Z.z. pojem škody bližšie nedefinuje, uvedené je tak ponechané občianskoprávnej teórii a súdnej praxi.

94. Na zdôraznenie správnosti záverov prijatých súdom prvej inštancie v nadväznosti na odvolacie námietky žalovaného 1/ odvolací súd uvádza, že po vstupe Slovenskej republiky do EÚ došlo k prelomu vo vývoji vnútroštátneho právneho poriadku a jeho interpretácie v tom smere, že okrem vnútroštátneho zákonodarcu, ktorý vytvoril koncept čisto materiálneho poňatia pojmu škoda, disponuje oprávnením presadzovať do právneho poriadku svoju vôľu aj úniový normotvorca. Za určitých okolností slovenské orgány aplikujúce právo, vrátane všeobecných súdov, musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale i vôľu úniového tvorca, ktorá je v určitých prípadoch postavená aj nad vôľu zákonodarcu (uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 11.10.2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016). Z týchto dôvodov podľa názoru odvolacieho súdu nastal v otázke posudzovania pojmu "škoda" použitého v ustanovení § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. posun a vyvstala potreba vykladať uvedený termín eurokonformne, zohľadňujúc pritom rozhodnutie SD EÚ č. C-22/12, v spojení s teraz platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady zo dňa 16.9.2009 č. 2009/103/ES, ako predpisu sekundárneho práva.

95. Súdny dvor EÚ v rozsudku č. C-22/12 (W.) zaujal jednoznačný právny názor, že „článok 3 ods. 1 smernice Rady zo dňa 24.04.1972, č. 72/166/EHS, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady zo dňa 30.12.1983, č. 84/5/EHS, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady zo dňa 11.05.2005, č. 2005/14/ES, a článok 1, prvý odsek tretej smernice Rady zo dňa 14.05.1990, č. 90/232/EHS, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej“. Z bodu 55 odôvodnenia vyplýva, že pojem „škoda“ treba

vykladať extenzívne v tom zmysle, že zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život, spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Súdny dvor EÚ totiž nehovorí o samostatnom, od pojmu "škoda" oddelenom pojme nemajetkovej ujmy, ale o škode z dôvodu nemajetkovej ujmy. Z takto formulovaného slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu. Tento záver podľa bodov 57 a 58 odôvodnenia rozsudku SD EÚ pritom nemohli spochybníť ani tvrdenia slovenskej vlády v danej veci, podľa ktorej ustanovenia o nemajetkovej ujme patria do tej časti slovenského Občianskeho zákonníka, ktorá sa týka zásahov do ochrany osobnosti, a tá je nezávislá od časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu. Súdny dvor EÚ zistil, že sú splnené všetky predpoklady na subsumpciu nemajetkovej ujmy pod termín "škoda" a následné zabezpečenie jej poistného krytia. Jeho rozhodnutie pritom treba interpretovať ako celok, t.j. vo svetle úvah, stanovísk a právnych záverov nachádzajúcich sa v jeho odôvodnení, a nie izolovane, sústrediac sa len na časti právnej vety obsiahnutej vo výroku rozhodnutia.

96. S poukazom na vyššie uvedené, pri výklade pojmu „škoda“ pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. je nutné vychádzať z jej chápania ako škody nielen majetkovej, ale aj nemajetkovej. Následne platí, že pokiaľ vnútroštátne (slovenské) právo pri dopravných nehodách upravuje zodpovednosť poisteného v dvoch právnych inštitútoch, a to v inštitúte zodpovednosti za škodu a v inštitúte zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musia byť oba tieto druhy zodpovednosti predmetom poistného krytia (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.2.2018, sp. zn. 6 Cdo 143/2017). Právnym pojmom pri výklade únieového práva je potrebné prisudzovať taký význam, aký majú v práve EÚ a nie ten, ktorý majú vo vnútroštátnom práve členských štátov; pokiaľ zákon č. 381/2001 Z.z. je výsledkom transponovania únieového práva bez výhrad slovenského zákonodarcu, tak pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc EÚ, ktoré boli nahradené t.č. platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (napr. rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 6.5.2010 vo veci C-63/09 J. Z. proti Clickair SA). K totožnému právnenému názoru dospel aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí zo dňa 31.7.2017, sp. zn. 6 M Cdo 1/2016.

97. Nemožno pritom obísť fakt, že obidva vyššie prezentované právne názory najvyššieho súdu nadväzovali na stanoviská vyslovené Ústavným súdom SR v uznesení zo dňa 11.10.2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016, ako i v uznesení zo dňa 17.8.2016, sp. zn. I. ÚS 474/2016. Ústavný súd v nich zdôraznil, že hoci Súdny dvor EÚ nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízky osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Prihliadal pritom na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z.z.. Ako vidno spornú právnu otázku tak vyriešil Ústavný súd SR; ten nielenže už vo viacerých ním dosiaľ posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov ustaľujúcimi krytie aj nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa zákona č. 381/2001 Z.z., ale dokonca v rámci odôvodnenia už vyššie citovaného uznesenia zo dňa 11.10.2016, sp. zn. III. ÚS 666/2016 uzavrel, že „pojmem škoda použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie.“ Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.

98. Možno súhlasiť s tvrdeniami žalovanej 1/, že existujú rozhodnutia NS Slovenskej republiky (8Cdo 219/2016), ktoré sa k obdobnej otázke pasívnej vecnej legitímácie poisťovne v prípade uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vyjadrovali rôzne, ale v čase nasledujúcom po týchto rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR spornú právnu otázku riešil (a tiež vyriešil) Ústavný súd SR. Ako už bolo vyššie konštatované, ten už vo viacerých posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustafujúcimi krytie nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení a v rámci odôvodnenia uznesenia z 11.10.2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 Ústavný súd SR uzavrel, že pojem „škoda“ použitý v ZoPZP je ústavné konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej nožnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. K rozhodnutiu NS SR sp. zn. 8 Cdo 219/2016 zo dňa 15. mája 2017, na ktoré žalovaný poukazoval, odvolací súd dáva do pozornosti viaceré rozhodnutia NS SR vid' napr. 8/Cdo 103/219 zo dňa 29. mája 2019, kde NS uviedol, že považuje označené rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6 MCdo 1/2016, 6 Cdo 143/2017, 6 Cdo 206/2017, 8 Cdo 6/2018 za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Touto ustálenou praxou bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 168/2009, 4 Cdo 139/2011, 8 Cdo 219/2016, 3 Cdo 172/2012 a sp. zn. 3 Cdo 301/2012.

99. Žalovaným 1/ nastolená otázka bola najvyšším súdom posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí napríklad už v rozhodnutiach z 27.02.2018 sp. zn. 6Cdo/206/2017, z 27.02.2018 sp. zn. 6Cdo/143/2017, zo 14.06.2017 sp. zn. 3MCdo/1/2016 a z 29.11.2018 sp. zn. 6Cdo/80/2018, sp. zn. 8Cdo/6/2018 z 27.09.2018, sp. zn. 7Cdo/228/2018 z 27.02.2019 a tiež napr. Ústavný súd SR sp. zn. II. ÚS 695/2017 z 05.12.2018. Rozhodnutie z 31.07.2017 sp. zn. 6 MCdo1/2016 bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR č. 8/2018 pod č. R 61/2018 v znení právnej vety: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitímovaná a v súlade s R 71/2018 je potrebné ho považovať za ustálenú rozhodovaciu prax. Zotrvávanie žalovanej 1/ a intervenienta na argumentácii o neexistencii jej vecnej pasívnej legitímácie v danom spore i s poukazom na porušenie princípu právnej istoty, nebolo opodstatnené.

100. Zo strany odvolateľov bola namietaná i výška priznanej nemajetkovej ujmy.

101. Dovolací súd vo svojom rozhodnutí sp. zn. 7 Cdo 215/2020 z 31.01.2022 uvádza, že otázka výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Pokiaľ účelom § 421 ods. 1 písm. b/ CSP zo širších hľadísk je to, aby sa vyriešením niektorej, dosiaľ ešte dovolacím súdom nevyriešenej, právnej otázky vytvorila a ustálila rozhodovacia prax dovolacieho súdu, je namieste konštatovanie, že vyriešením takto vysoko individuálnej otázky (akou je určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy) sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy postupujú totiž súde vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach. V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť. (vid' 7 Cdo 215/2020 z 31.1.2022)

102. Pri posudzovaní výšky náhrady nemateriálnej ujmy v peniazoch súd prvej inštancie diferencoval medzi väzbami každého zo žalobcov vo vzťahu ku usmrtenej. Súd ďalej vychádzal tiež zo zásady, že pri úmrtí nemôže žiadne zadosťučinenie odčiniť vzniknutú ujmu, pričom treba prihliadať ku všetkým okolnostiam danej veci i k tomu, že hľadisko primeranosti sa vzťahuje aj k výške náhrady, ktorej zmyslom

je vyvážiť, prípadne zmierniť nemajetkovú ujmu. Súd prihliadol aj k satisfakčnému významu toho, že žalovaný 2/ bol odsúdený aj v rámci trestného konania.

103. Je nespochybniteľným faktom, že následkom dopravnej nehody žalobcovia prišli o jediné spoločné dieťa, ktoré bolo navyše vo veku, kedy dcéra žalobcov s nimi žila v spoločnej domácnosti, zdieľala s nimi teda prevažnú väčšinu času, pokiaľ nebola v škole, s kamarátmi. Žalobcovia sa svojmu dieťaťu venovali od malička, podporovali ju v jej talente (plávanie), čomu podriadili i svoj život. Už len z uvedeného je zjavné, že citová väzba medzi žalobcami ako rodičmi a ich nebohrou dcérou bola hlboká o to viac, že išlo o ich jediné spoločné dieťa, preto akékoľvek sponchybnovanie uvedeného nie je namieste. Súd prvej inštancie zohľadnil následky smrti dcéry žalobcov na ich život, ale aj vzájomný vzťah žalobcov, ktorý skončil ich rozvodom. Aj keď smrť dcéry ako príčina rozvodu manželstva nebola konštatovaná v rozhodnutí, ktorým bolo manželstvo žalobcov rozvedené (rozsudok Okresného súdu Piešťany č.k. 6Pc/1/2017-29 zo dňa 11.05.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 12.06.2017) keďže išlo o skrátený rozsudok, z obsahu návrhu žalobcu 1/ na rozvod manželstva táto skutočnosť vyplynula. Navrhovateľ uviedol, že táto skutočnosť poznačila spolužitie oboch žalobcov, v dôsledku čoho sa vytrácala citová náklonnosť a manželstvo sa stalo iba formálnym zväzkom. Uvedené potvrdila i žalobkyňa 2/ (v konaní o rozvod manželstva ako žalovaná) vo svojom vyjadrení z 13.03.2017 k návrhu o rozvod manželstva, preto je možné konštatovať, že smrť dcéry žalobcov bola dôvodom ich vzájomného citového odcudzenia (opak preukázaný nebol) a následne aj dôvodom prečo prišlo k rozvodu manželstva, čo malo zasa vplyv i na ďalší život oboch žalobcov.

104. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní o výške peňažnej náhrady zohľadnil aj okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo i s ohľadom na žalovaného 2/, ktorý bol za svoj čin právoplatne odsúdený, čo možno považovať za určitú satisfakciu. Prihliadol i na postoj a ospravedlnenie žalovaného 2/. Odvolatelia namietali tú skutočnosť, že súd prvej inštancie sa nezaoberal majetkovými pomermi a dopad do jeho duševnej sféry žalovaného 2/. Tu treba uviesť, že hoci odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí uviedol, že súd prvej inštancie má vyhodnotiť a prihliadnúť na okolnosti, ktoré sú na strane žalovaného 2/ (jeho postoj, dopad do jeho duševnej sféry, majetkové pomery, mieru zavinenia), súd prvej inštancie v bode 99. rozsudku sa venoval okolnostiam, ktoré viedli k porušeniu práva a postoju žalovaného 2/. Negatívny dopad do duševnej sféry žalovaného a na jeho majetkové pomery mali preukazovať žalovaní. Pokiaľ takýto návrh z ich strany nebol podaný, súd prvej inštancie správne postupoval, pokiaľ vychádzal z dôkazov, ktoré mal k dispozícii i s ohľadom na dôkaznú povinnosť strán sporu.

105. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnúť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacim parametrom proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proportionality, výška relatívnej (peňažnej) satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu (vyššie uvedený obsah už odznel v rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. júna 2016 sp. zn. 10 Co 566/2015).

106. Výška náhrady nemajetkovej ujmy musí tiež odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu (keďže nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom slova zmysle ani nedá odškodniť a rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť). V náleze Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. 1568/09 bol konštatovaný zásah do práva na ochranu osobnosti civilným deliktom a primerané zadosťučinenie označené za jednu z civilnoprávných sankcií, ktorá má odrádzať rušiteľa chránených osobnostných statkov a jeho možných nasledovníkov protiprávneho konania a byť tak nástrojom prevencie, porov. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/14 z 22. decembra 2015 (uvedený obsah už odznel v rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. júna 2016 sp. zn. 10 Co 566/2015).

107. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. „statusu obeť“ podľa článku 34 Dohovoru o ľudských právach, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade Scordino proti Taliansku v rozhodnutí zo 6. marca 2007 sťažnosť č. 43662/98, ako i v prípade Y. v. Slovenská republika v rozhodnutí z 9. októbra 2007 č. sťažnosti 7205/02. Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, i to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. Andrea Erdősová, PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmach a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora Európskej únie i Európskeho súdu pre ľudské práva). Ústavný súd Českej republiky zase konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relatívnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch, porov. sp. zn. I. ÚS 2844/14 (uvedené už odznelo v rozsudku Krajského súdu v Trnave z 29. júna 2016 sp.zn. 10 Co 566/2015).

108. Vzhľadom na uvedenú požiadavku kauzistiky odvolací súd príkladmo uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 13C 126/2010-267 z 1. októbra 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co 368/2015-311 z 1. júla 2015 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,- eur za smrť manželky žalobcu, v dôsledku protiprávneho úkonu zodpovedného subjektu (fyzickej osoby), spočívajúceho v porušení pravidiel cestnej premávky. Rozsudkom OS ZV sp. zn. 9C 174/2015 s KS BB sp. zn. 14Co 19/2017 bola pozostalej manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 40.000,- eur, plnoletým deťom 17.000,- eur a 20.000,- eur (autobus nedal prednosť v jazde motocyklu), rozsudkom OS PP sp. zn. 9C 45/2011 s KS PO sp. zn. 21Co 137/2017 bola pozostalej manželke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 40.000,- eur a plnoletým deťom každému vo výške 20.000,- eur (zrážka v protismere), rozsudkom OS NM sp. zn. 7C 151/2008 v spojení s KS TN sp. zn. 6Co 810/2014 (NS SR 1 Cdo 117/2017) bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy pozostalému manželovi 70.000,- eur, pozostalým deťom každému vo výške 100.000,- eur (chodec na prechode), OS TN sp. zn. 10C 88/2009 v spojení s KS TN sp. zn. 9Co 330/2012 priznal každému z rodičov 90.000,- eur, každému zo súrodencov 10.000,- eur (nemocnica, nesprávna zdravotnícka starostlivosť), OS BA IV sp. zn. 24C 239/2013 pozostalej matke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 50.000,- eur (nehoda s opitým vodičom s viacerými mŕtvymi, medzi nimi 23-ročný syn), OS BA II sp. zn. 18C 276/2008 s KS BA sp. zn. 4Co 470/2011 pozostalým rodičom 19-r. dcéry priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 49.790,- eur (správca cesty), OS MT sp. zn. 11C 40/213 s KS ZA sp. zn. 7Co 578/2014 pozostalému manželovi a otcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 45.000,- eur (náráz nákladného vozidla do pred ním idúceho osobného vozidla), rozsudkom OS BA II sp. zn. 18C 76/2012 s KS BA sp. zn. 6Co 217/2014, NS SR sp. zn. 6 Cdo 92/2015 pozostalým rodičom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každému vo výške 40.000,- eur (zrazená chodkyňa na prechode pre chodcov, prekročená rýchlosť), OS BR sp. zn. 2C 61/2010 s KS BB s. zn. 12Co 465/2014 pozostalý manžel a deti, každému priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 33.500,- eur (rýchlosť v obci, do protismere), OS SL sp. zn. 2C 204/2010 s KS PO sp. zn. 20Co 188/2012 pozostali rodičia, každému z nich priznaná suma 33.000,- eur (prevádzkovateľ lyžiarskeho strediska), OS PO sp. zn. 8C 46/2005 s KS PO sp. zn. 16Co 29/2011, každému z rodičov a súrodencovi priznaná suma 30.000,- eur (nemocnica, nesprávna diagnostika po úraze), OS TT sp. zn. 12C 71/2009, KS TT sp. zn. 24Co 479/2012 pozostalému otcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 25.000,- eur (chodec na diaľnici v strednej opitosti, zomrelý 18-ročný syn), OS TO sp. zn. 6C 143/2015, KS NT sp. zn. 5Co 264/2017 pozostalej matke priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 25.000,- eur (náráz do chodkyne 23-ročnej spolužijúcej dcéry na prechode pre chodcov), OS HU sp. zn. 12C 60/2011 s KS PO sp. zn. 17Co 212/2015 pozostalým rodičom plnoletého dieťaťa priznaná náhrada nemajetkovej ujmy každému z nich 20.000,- eur (alkohol, zrazený chodec, vodič bez oprávnenia). V rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva Kontrová proti Slovenskej republike bola priznaná pozostalej matke dvoch maloletých detí náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,- eur (neoprávneným zásahom bolo nekonanie štátnych orgánov, vedúce k nezabráneniu trestnému činu). Odvolací súd poukazuje i na rozhodnutie KS Trnava, sp. zn. 26Co 44-2020, kde rodičom, každému po 20.000 eur bola priznaná nemajetková ujma za smrť ich jediného dieťa (v čase smrti maloletom).

109. V posudzovanej veci súd prvej inštancie pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy prihliadal k judikatórne vymedzeným kritériám, ktorými sú najmä na strane pozostalých a zomrelého intenzita ich vzťahu, vek zomrelého a pozostalých, následky úmrtia dcéry žalobcov, prípadne poskytnutie inej

satisfakcie, a na strane škodcu zohľadnil okolnosti, za ktorých prišlo k porušeniu práva, vyhodnotil relevantnosť kritérií jeho postoja a mieru zavinenia. Náhle úmrtie dcéry bolo pre žalobcov 1/ a 2/ mimoriadne traumatizujúce (aj ako jediného dieťaťa). Už len z toho, ako sa venovali svojej dcére od malička a podporovali ju, prispôbovali svoj program, svedčí o ich blízkom vzťahu, ktorý bol preukázaný i svedeckými výpoveďami. Skutočnosť, že žalobcovia nepreukázali, že vyhľadali odbornú pomoc - psychológa a psychiatra ešte nepreukazuje ich vlažný vzťah k danej udalosti, keď každý zo žalobcov sa s uvedenou tragédiou vysporiadali svojím spôsobom. Hodnota straty rodinného života, ako i hodnota ľudského života ako daru aj pre život najbližších príbuzných, nie je vyčísliteľná v peniazoch a peniazmi za takúto ujmu nemožno poškodeným osobám poskytnúť skutočnú satisfakciu, ale možno ňou ujmu aspoň zmierniť (morálne zadosťučinenie ako postačujúca satisfakcia vôbec neprichádza v týchto prípadoch do úvahy). Ústavný súd Českej republiky (porov. sp. zn. I. ÚS 2844/14) konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež spôsobom, že všeobecné súdy porovnávajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch. V uvedenej súvislosti je treba najmä poukázať na rozsudok Okresného súdu Piešťany č. k. 6C/6/2014-405 zo dňa 9. apríla 2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11Co/127/2015-241 zo dňa 17. februára 2016, kde bola rodičom (matka, otec) priznaná každému náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch 50.000 eur titulom neoprávneného zásahu do ich osobnostných práv, konkrétne do ich práva na súkromný život, spôsobeného im trestným činom, ktorého sa dopustil žalovaný 1/ dňa 19. januára 2011 v obci Dubovany motorovým vozidlom povinne zmluvne poisteným u žalovanej 2/. Jednalo sa o incident totožný s tým, pri ktorom došlo aj k usmrteniu dcéry žalobcov 1/ a 2/.

110. V prejednávanej veci stupeň emočných útrap, naviazanosti a deštrukcie rodiny, opodstatňoval priznanie peňažnej náhrady tak ako rozhodol súd prvej inštancie. Prisúdená náhrada nie je zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, zohľadňujúc životnú úroveň v krajine a nepredstavuje ani prostriedok neprípustného obohacovania, prípadne likvidácie, s poukazom na vecnú pasívnu legitímáciu žalovanej 1/. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je spôsobilá kompenzovať vzniknutú ujmu v zmysle jej zmiernenia na spravodlivom a slušnom základe (zdôvodnená konkrétnymi východiskami a závermi). Vzhľadom na to, že každý prípad je individuálny, nemožno ho zviazať tabuľkami (napríklad nová právna úprava Českej republiky v ustanovení § 2959 O.z. používa pri odškodňovaní duševných útrap pozostalých, v prípade usmrtenia blízkych osôb, plnú kompenzáciu vyvažujúcu utrpenie pozostalých formou peňažnej náhrady, i použitím zásad slušnosti). Mantinelmi pre proporcionálne spravodlivé zadosťučinenie je atribút primeranosti, sledujúci účel kompenzácie a na druhej strane výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohacovania a pôsobiť na škodcu likvidačne. Majetkové pomery škodcu, môžu byť významné len z hľadiska toho, aby výška náhrady pre neho nepredstavovala likvidačný dôsledok (porov. rozhodnutie NS ČR sp.zn. 25Cdo/894/2018). V prejednávanej veci bola uložená rovnaká povinnosť aj poisťovni, preto nemôže dôjsť k likvidačným následkom v dôsledku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy.

111. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vyčerpávajúce, správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Samotný fakt, že žalovaní 1/ a 3/ a intervenient sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňujú ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobe žalobcov vyhovel spôsobom uvedeným v rozhodnutí.

112. Na záver odvolací súd dodáva, že skutočnosť, že súd nerozhodol podľa predstáv a očakávaní žalovaných a intervenienta, nemožno považovať za porušenie či nerešpektovanie ich práv. Odvolací súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 218/2010, podľa ktorého do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať

ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

113. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšie argumentácie odvolateľov, už nespôsobilé ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

114. Z dôvodu, že odvolacie dôvody žalovaných a intervenienta na strane žalovaného 1/ boli neopodstatnené a neboli zistené ani žiadne nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré by mal odvolací súd prihliadať z tzv. úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach odvolací súd potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

115. V odvolacom konaní plne úspešným žalobcom 1/ a 2/ súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči v spore neúspešným žalovaným 1/ a 3/ v plnom rozsahu, o výške ktorého rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

116. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).